

هیئت وزیران در جلسه ۱۰ / ۹ / ۱۳۹۸ به پیشنهاد سازمان بهزیستی کشور با مشارکت وزارت خانه های کشور و راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد تبصره (۲) ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶ آیین نامه ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان

ماده ۱ در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱) قانون: قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶

۲) فرد دارای معلولیت: افراد موضوع بند (الف) ماده (۱) قانون.

۳) مناسب سازی: مجموعه اقداماتی که در جهت اصلاح معابر، اماکن، ساختمان‌ها و فضاهای عمومی شهری و روستایی و وسائل حمل و نقل و ارتباط جمعی انجام می شود، به طوری که افراد دارای معلولیت قادر باشند آزادانه و بدون خطر در محیط پیرامون خود حرکت کنند و از تسهیلات محیطی، با حفظ استقلال فردی و رعایت شأن و منزلت انسانی بهره مند شوند.

۴) دسترس پذیری: اقداماتی که با هدف ایجاد محیط بدون مانع و قابل دسترس جهت مشارکت افراد دارای معلولیت در همه حوزه‌های زندگی و فراهم آوردن فرصت برابر برای آنها در برخورداری از امکانات زندگی اجتماعی، همانند سایر افراد انجام می شود. دسترسی شامل سامانه (سیستم) حمل و نقل، محیط فیزیکی، اطلاعات، آموزش و پرورش، فناوری (تکنولوژی)، اشتغال، منابع مناسب ارتباطی و رسانه‌ای است.

۵) دستگاه‌های مشمول: دستگاه‌های موضوع بند (ت) ماده (۱) قانون.

۶) اماكن عمومي: كليه وزارت خانه ها، مؤسسات و شركت هاي دولتي، بيمارستان ها، مدارس، دانشگاه ها، مراكز آموزشي و فرهنگي، اماكن ورزشي، پيانه ها، فرودگاه ها، ايستگاه هاي قطار شهری و برون شهری، مراكز خريد و تجاري، مراكز ارایه خدمات عمومي، بانك ها، بورستان ها و مراكز تفریحی، معابر عمومي و نظائر آنها.

۷) ستاد: ستاد هماهنگي و پيغييري مناسب سازي کشور، موضوع ماده (۳) قانون.

۸) نظارت: فرایندی پویا و

مستمر که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، نحوه اقدامات مرتبط با مناسب سازی و دسترس پذیری را بررسی و ضمن واپایش (کنترل)، موارد نقض را احصا می کند و مورد رسیدگی و پيغييري قرار می دهد.

ماده ۲ به منظور

نظرارت و هماهنگی جهت مناسب سازی و همچنین نظارت بر اجرای ماده (۲) قانون ، ستاد با ترکیب مندرج در ماده (۳) قانون تشکیل می شود . تصمیمات ستاد برای کلیه دستگاه های مشمول لازم الاجرا است .

تبصره ۱ به منظور اجرای

تصمیمات ستاد در سطح استان و شهرستان ، ستادهای هماهنگی و پیگیری مناسب سازی استانی و شهرستانی تشکیل می شود . ترکیب اعضا و وظایف ستادهای استانی و شهرستانی به تصویب ستاد خواهد رسید .

تبصره ۲ شیوه نامه تشکیل و اداره جلسات ستاد و ستادهای استانی و شهرستانی به پیشنهاد سازمان بهزیستی کشور در اولین جلسه ستاد پس از ابلاغ این آیین نامه تصویب و ابلاغ می شود .

ماده ۳ دبیرخانه ستاد در سازمان بهزیستی کشور ، دبیرخانه ستاد استانی در اداره کل بهزیستی استان و دبیرخانه ستاد شهرستانی در اداره بهزیستی شهرستان مستقر می شود .

ماده ۴ وظایف دبیرخانه ستاد به شرح زیر است :

۱ پیگیری اجرای تصمیمات ستاد .

۲ تهیه دستور کار ، زمان بندی جلسات ، ارسال دعوت نامه و دستور جلسات برای اعضای ستاد و تنظیم صورتجلسات آن .

۳ ایجاد بانک اطلاعات مورد نیاز مرتبط با مناسب سازی و دسترسی پذیری .

۴ پیگیری تشکیل جلسات ستادهای استانی و شهرستانی و دریافت گزارش ها .

ماده ۵ دبیرخانه

موظف است در مقاطع زمانی (۶) ماهه گزارش اقدامات انجام شده در راستای اجرای ماده (۳) قانون را تهیه و به هیئت وزیران و کمیته هماهنگی و نظارت بر اجرای قانون ، موضوع ماده (۳۱) قانون ارسال کند .

ماده ۶ کلیه دستگاه های مشمول

موظفند از زمان لازم الاجر شدن این آیین نامه ، ساختمان ها و اماكن مناسب سازی کنند ، به گونه ای که مناسب سازی ساختمان ها و اماكن یاد شده ظرف (۳) سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه به طور کامل پایان پذیرد .

ماده ۷ سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به تدوین استانداردهای طراحی درگاه ها و وبگاه های الکترونیکی (سامانه های ارایه خدمات الکترونیکی) کلیه دستگاه های مشمول به منظور مناسب سازی و دسترسی پذیری افراد دارای معلولیت ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه ، اقدام کند .

تبصره ۱ کلیه

دستگاه های مشمول موظفند ظرف شش ماه ، نسبت به پیاده سازی استانداردهای ابلاغی موضوع این ماده در درگاه ها و وبگاه های الکترونیکی (سامانه های ارایه خدمات الکترونیکی) دستگاه متبع اقدام کنند .

ماده ۸ وزارت صنعت ، معدن و تجارت موظف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط ، تمهیدات لازم را به عمل آورد تا از طریق شرکت های خودروساز داخلی یا شرکت کاربری ساز (مناسب سازی خودرو) یا واردات ، خودروهای مورد نیاز افراد دارای معلولیت ، تأمین و خدمات پس از فروش آن نیز در سراسر کشور ارایه شود .

تبصره ۲ سازمان ملی

استاندارد ایران موظف است با پیشنهاد وزارت صنعت ، معدن و تجارت و با همکاری سازمان بهزیستی کشور نسبت به تدوین و ابلاغ استانداردهای دسترسی پذیری انواع خودرو برای افراد دارای معلولیت اقدام کند .

ماده ۹ سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، بنیاد شهید و امور ایثارگران و سازمان بهزیستی کشور نسبت به تولید برنامه های آموزشی و آگاه سازی مرتبط با مناسب سازی و پخش رایگان حداقل یک ساعت در هفته از محل ساعات پخش برنامه های موضوع ماده (۲۱) قانون اقدام کند .

ماده ۱۰ شهرداری ها و دهیاری های سراسر کشور موظفند جهت مناسب سازی و دسترسی پذیری محیط ، معابر ، اماكن و وسائل حمل و نقل عمومی و مبلمان شهری اقدامات زیر را انجام دهند :

۱ هم سطح سازی ، مناسب سازی و نصب خط هدایت نابینایان در پیاده روها و تأمین محل ویژه توقف (پارک) خودروی افراد دارای معلولیت در محل توقف حاشیه خیابان ها و توقفگاه های عمومی .

۲ نصب چراغ های راهنمای مجهز به عالیم صوتی به ویژه افراد نابینا و کم بینا در تقاطع ها .

۳ انجام اقدامات و تمهیدات لازم برای فرهنگ سازی در جامعه پیرامون رعایت ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت .

۴ فعال سازی سامانه اطلاع رسانی و دریافت شکایات مردمی در خصوص مشکلات مناسب سازی و دسترسی پذیری معابر و محیط های شهری و اقدام در جهت رفع موانع موجود .

۵ مشروط کردن صدور پرونده احداث و بازسازی و پایان کار برای تمامی ساختمان ها و اماكن عمومی از جمله مجتمع های مسکونی ، تجاری ، اداری ، درمانی و آموزشی به رعایت ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت توسط مجری .

۶ ماده مناسب سازی و دسترس پذیری کلیه پایانه ها ، ایستگاه ها ، تأسیسات سامانه ها و ناوگان حمل و نقل درون شهری و برون شهری منطبق با قوانین داخلی و استانداردهای بین المللی برای افراد دارای معلولیت ، تأمین امکان بهره مندی این افراد از ناوگان حمل و نقل زمینی ، دریایی و هوایی و آموزش کارکنان خود جهت همیاری عملی و صحیح با مسافران دارای معلولیت .

ماده

۱۱ وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش موظفند موضوع مناسب سازی را متناسب با هر دوره تحصیلی در سرفصل ها و محتوای درسی لحاظ کنند .

ماده ۱۲ وزارت راه و شهرسازی موظف است تمهیدات لازم را به عمل آورد تا از طریق شورای عالی شهرسازی و معماری ایران ، سازمان نظام مهندسی ساختمان و مراجع قانونی مرتبط هنگام بررسی ، تصویب و نظارت بر طرح های توسعه و عمران شهری و روستایی (اعم از طرح های جامع ، تفصیلی و هادی) رعایت ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت لحاظ شود .

ماده ۱۳ وزارتخانه های راه و شهرسازی و میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع

دستی حسب مورد موظفند صدور مجوز احداث و بهره برداری مجتمع های رفاهی بین جاده ای ، پایانه های مسافربری دریایی ، هوایی ، زمینی و ریلی را به رعایت ضوابط و مقررات مناسب سازی مشروط کنند .

ماده ۱۴ سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است در فرایند اخذ و ارتقای پایه شرکت های پیمانکار ، گذراندن دوره آموزشی یا بازآموزی ضوابط و مقررات مناسب سازی را لحاظ کند .

ماده ۱۵ کلیه دستگاه های

مشمول موظفند اعتبارات مورد نیاز برای اجرای وظایف مربوط در این آیین نامه را همه ساله جهت پیش بینی در لوایح بودجه سنتی حسب مورد به سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر مراجع مربوط ارایه کنند .

ماده ۱۶ از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه ، تصویب نامه شماره ۷۷۳۰۳ / ت ۴۹۱۳۰ هـ مورخ ۱۵ / ۱۳۹۴ لغو می شود .

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور